

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

Επιστημονικός-Επαγγελματικός Φορέας των Ψυχολόγων (ν.991/79, 2646/98, 2005/36/ ΕΚ)
Έτος Ιδρύσεως 1963 – Μέλος Ε.Φ.Ρ.Α

Λεωφ. Βασιλίσσης Αμαλίας 42, 10558 Αθήνα, τηλ.: 2106913500, fax.: 2106913053
www.seps.gr, info@seps.gr

Ο Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων είναι ο αντιπροσωπευτικός επαγγελματικός-επιστημονικός φορέας των Ψυχολόγων της χώρας μας, θεσμικός εταίρος της Πολιτείας για τον κλάδο των Ψυχολόγων σύμφωνα με τους νόμους 991/79-άρθρο 8, 2646/98, την Κοινοτική Οδηγία 2005/36, την γνωμάτευση του Υπουργείου Παιδείας (15404/ΙΑ/14-2-2012). Αριθμεί πάνω από 2.500 μέλη και είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων Ψυχολόγων – ΕΦΡΑ από το 1988. Η ΕΦΡΑ αποτελεί επίσημο συμβουλευτικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμμετέχουν 39 ευρωπαϊκές χώρες, όπου εκπροσωπούνται περισσότεροι από 400.000 Ψυχολόγοι (<http://www.efpa.eu>).

Προς τον
Αξιότιμο Υπουργό
κ. Μάκη Βορίδη
Υπουργείο Εσωτερικών
Σταδίου 27 & Δραγατσάνιου
10183 Αθήνα

Αθήνα, 23-4-2021
Αρ. Πρωτ.: 14228

Κοινοποίηση: Δήμος Αθηναίων
Δήμος Κηφισιάς
Δήμος Χαϊδαρίου
Δήμος Χαλανδρίου

Θέμα: Αρμοδιότητες, καθήκοντα και ωράριο εργασίας των ψυχολόγων στους δημοτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Τα τελευταία χρόνια πολλοί δήμοι της χώρας μας απασχολούν ψυχολόγους στους βρεφονηπιακούς σταθμούς τους. Ανάλογα με το μέγεθος των δήμων προσλαμβάνουν έναν ή περισσότερους ψυχολόγους είτε μέσω ΑΣΕΠ, είτε με συμβάσεις ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Οι ψυχολόγοι συνήθως επισκέπτονται κάθε εβδομάδα όλα τα τμήματα προσχολικής αγωγής (βρεφονηπιακούς σταθμούς) του δήμου, τα οποία σε δήμο της πρωτεύουσας με έναν ψυχολόγο, είναι επτά. Σε αυτά τα τμήματα φιλοξενούνται περίπου 500 βρέφη και νήπια (σχολικό έτος 2019-2020), η ελάχιστη ηλικία των παιδιών που γίνονταν δεκτά ήταν οι 18 μήνες, ενώ για το σχολικό έτος 2020-2021 θα είναι οι 12 μήνες. Οι ψυχολόγοι των παιδικών σταθμών εργάζονται στις τάξεις-αίθουσες, μαζί με τα παιδιά, απασχολώντας τα και παρατηρώντας τη συμπεριφορά τους, ενώ παράλληλα ενημερώνουν και καθοδηγούν τους γονείς. Συγχρόνως, συμμετέχουν σε όλες τις εκδηλώσεις (γιορτές, εκδρομές, επισκέψεις μουσείων, παρελάσεις κ.λπ.), όπως ακριβώς και το λοιπό παιδαγωγικό προσωπικό.

Το γεγονός ότι προσλαμβάνονται πλέον ψυχολόγοι στους βρεφονηπιακούς σταθμούς είναι ένα πολύ θετικό γεγονός και το χαιρετίζουμε. Πλην όμως αυτό δημιουργεί νέα προβλήματα. Πολλοί από τους ψυχολόγους αυτούς έχουν έλθει σε επαφή με τον ΣΕΨ ενημερώνοντας τον σύλλογό μας για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι συνθήκες εργασίας, οι αρμοδιότητες, το καθηκοντολόγιο και το ωράριο. Συγκεκριμένα:

A. Οι συνθήκες εργασίας:

Η καθημερινή άσκηση των καθηκόντων του ψυχολόγου δυσχεραίνεται από την **έλλειψη κατάλληλου διαθέσιμου χώρου**. Στους περισσότερους σταθμούς δεν υπάρχει αντικειμενικά κανένας χώρος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γραφείο. Συχνά η προϊσταμένη πρέπει να παραχωρεί στον ψυχολόγο το γραφείο της και όταν αυτό δεν είναι εφικτό, ο ψυχολόγος αναγκάζεται να χρησιμοποιήσει π.χ. ένα ήσυχο μέρος της αυλής, όπως ένα παγκάκι ή μία αποθήκη (όπου μπορεί να υπάρχουν παιχνίδια προς αντικατάσταση, φαρμακείο, ψυγείο για τους εργαζομένους, χαλασμένα έπιπλα κ.λπ.). Η έλλειψη κατάλληλου διαθέσιμου χώρου υποβαθμίζει την επιστημονική συνεισφορά του ψυχολόγου στο κοινωνικό έργο του βρεφονηπιακού σταθμού και του δήμου.

Λόγω της έλλειψης ιδιαίτερου χώρου τίθεται **θέμα απορρήτου** τόσο κατά τις ιδιαίτερες συναντήσεις του Ψυχολόγου με τους γονείς ή τα παιδιά, όσο και με την ύπαρξη φυλασσόμενου αρχείου των σημειώσεών του. Έτσι, οι ψυχολόγοι καθημερινά αναγκάζονται να μεταφέρουν τον προσωπικό τους φορητό υπολογιστή και τα ντοσιέ με τις σημειώσεις τους εφόσον δεν μπορούν να αφήνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και πληροφορίες σε χώρο, όπου έχουν πρόσβαση όλοι οι εργαζόμενοι του τμήματος. Για τους ανωτέρω λόγους, θα πρέπει στους σταθμούς να ληφθεί πρόνοια ώστε να υπάρξουν φοριαμοί για την φύλαξη του αρχείου των ψυχολόγων με την πρόσβαση σε αυτούς να αποτελεί αποκλειστικά δική τους ευθύνη.

B. Οι αρμοδιότητες και το καθηκοντολόγιο του ψυχολόγου:

Ορισμένοι δήμοι της Αττικής περιγράφουν τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του ψυχολόγου στον κανονισμό λειτουργίας τους, ενώ σε άλλους δήμους δεν συμβαίνει αυτό. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να απαιτούνται αρμοδιότητες που δεν συνάδουν με τη φύση του επαγγέλματός του ψυχολόγου και τον κώδικα δεοντολογίας τους. Για παράδειγμα, στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας των δημοτικών βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών του Δήμου Κηφισιάς (Αρ. Απόφασης 201/2015) αναφέρεται ότι ο ψυχολόγος πρέπει να παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια του ωραρίου του στους χώρους όπου φιλοξενούνται βρέφη ή προνήπια, καθώς και το εκπαιδευτικό προσωπικό, προσφέροντας τις γνώσεις του.

Η εργασία του ψυχολόγου προβλέπεται από τον ν. 991/79 αρ. 2: «Ο Ψυχολόγος στην άσκηση του επαγγέλματός του ερευνά και αξιολογεί την προσωπικότητα και την συμπεριφορά του ανθρώπου και εργάζεται με τις καθιερωμένες αρχές και μεθόδους της Επιστήμης της Ψυχολογίας για την αξιοποίηση και βελτίωσή τους». Ωστόσο, η διερεύνηση και αξιολόγηση της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς των παιδιών, σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές, μεθόδους και δεοντολογία της Ψυχολογίας, δεν γίνεται με την συνεχή παραμονή στις αίθουσες διδασκαλίας και απασχόλησης των σταθμών, διότι εκεί διενεργείται η εργασία του παιδαγωγού. Άλλωστε, η συνεχής παρουσία του ψυχολόγου μέσα στην τάξη διαταράσσει τις προγραμματισμένες δραστηριότητες των παιδιών, διασπά την προσοχή τους και δημιουργείται αναστάτωση του παιδαγωγικού έργου.

Ο ψυχολόγος απαιτείται να έχει στη διάθεσή του ένα γραφείο που να κλείνει η πόρτα (εξασφάλιση της ιδιωτικότητας) για να μπορεί να συνομιλεί με το εξεταζόμενο παιδί, να εφαρμόζει τις επιστημονικές του δοκιμασίες (tests) και να παρατηρεί την συμπεριφορά του παιδιού σε πειραματική συνθήκη (μόνο του με ενήλικο). Η σύνθεση των ανωτέρω διερευνητικών διεργασιών αποτελεί την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του παιδιού, τα πορίσματα της οποίας μεταφέρονται εν συνεχεία στους παιδαγωγούς και στους γονείς.

Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα πρέπει να αναθεωρηθεί το καθηκοντολόγιο και οι αρμοδιότητες των Ψυχολόγων στους βρεφονηπιακούς σταθμούς και να προσαρμοστούν στις αρχές, μεθόδους και Κώδικα Δεοντολογίας των Ψυχολόγων, όπως συμβαίνει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ο ΣΕΨ είναι στη διάθεσή σας για να συνδράμει με την πείρα του στη σύνταξη νέου κώδικα καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των ψυχολόγων.

Γ. Το ωράριο των ψυχολόγων:

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.4368/2016, επανήλθε σε ισχύ η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου νόμου του π.δ.588/1988, με την οποία οριζόταν σε 30 ώρες εβδομαδιαίως το ωράριο εργασίας των κλάδων Νηπιαγωγών, Βρεφονηπιοκόμων και των συναφών κλάδων Κοινωνικών Λειτουργιών, βοηθών Βρεφοκόμων - Παιδοκόμων και Αδελφών Νοσοκόμων, εφόσον αυτοί ασκούν καθήκοντα των κλάδων Νηπιαγωγών ή Βρεφονηπιοκόμων. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση (σελ. 4) του ανωτέρω νόμου, «...με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αποκαθίσταται το ωράριο εργασίας των βρεφονηπιοκόμων και των συναφών κλάδων, το οποίο αδικαιολόγητα εξισώθηκε με αυτό του διοικητικού προσωπικού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ιδιαίτερη φύση της συγκεκριμένης εργασίας.». Στις προαναφερόμενες διατάξεις, δεν γίνεται ρητή αναφορά στους ψυχολόγους διότι αυτές παραπέμπουν σε διάταξη του 1988, όταν ακόμα δεν είχε συνειδητοποιηθεί η ανάγκη πρόσληψης ψυχολόγων και συνεπώς η ειδικότητα αυτή ήταν τότε ανύπαρκτη στους παιδικούς σταθμούς.

Σημειώνεται επίσης, ότι οι ψυχολόγοι, όπως και το προαναφερόμενο προσωπικό είχαν ωράριο 30 ωρών μέχρι το 2011, οπότε το ωράριό τους ακολούθησε πάλι αυτό του λοιπού προσωπικού που ορίσθηκε σε 40 ώρες (ν.3979/2011, άρθρο 41,παρ.5, περ.δδ). Σήμερα οι ψυχολόγοι εξακολουθούν να εργάζονται 40 ώρες, ενώ το ωράριό τους θα έπρεπε να ακολουθεί αυτό των Νηπιαγωγών και Βρεφονηπιοκόμων. Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται επί του παρόντος κανένα νομοθετικό πλαίσιο που να ορίζει ρητώς το ωράριο των ψυχολόγων στους σταθμούς, οι οποίοι σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν “διοικητικό”, ούτε “βοηθητικό” προσωπικό ώστε να ακολουθούν όμοιο με αυτά ωράριο.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Ο Σ.Ε.Ψ. θεωρεί ότι οι κανονισμοί λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών των Δήμων, όσον αφορά τους ψυχολόγους, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, διότι το επάγγελμά μας, ως νεοεισαχθέν σε αυτές τις κοινωφελείς υπηρεσίες, ακολουθεί στις συνθήκες εργασίας, στις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα, καθώς και στο ωράριο εργασίας τις άλλες ειδικότητες, χωρίς να γίνεται μνεία πουθενά για το εξειδικευμένο έργο των Ψυχολόγων. Αντιθέτως, δυστυχώς, λειτουργεί ως βοηθός.

Επιπλέον, οι ψυχολόγοι και οι κοινωνικοί λειτουργοί που απασχολούνται στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης καθώς και στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και συγκαταλέγονται στο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, έχουν ωράριο 30 ωρών εβδομαδιαίως και διαφοροποιούνται από το λοιπό (πλην εκπαιδευτικού) προσωπικό, που έχει ωράριο 40 ωρών (ΥΠΑΙΘ, αριθ. εγγρ. 473/16-1-2014). Η αναθεώρηση του κανονισμού λειτουργίας στους δημοτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς μπορεί να ακολουθήσει τα αντίστοιχα των ψυχολόγων που εργάζονται σε γενικά σχολεία του Υπουργείου Παιδείας όπως παρουσιάζονται στο σχετικό ΦΕΚ 3032 (Τεύχος Β΄) /4-9-2017 όπου γίνεται σαφής αναφορά σε όλα τα ζητήματα που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Επιπλέον, ο Σ.Ε.Ψ. είναι διατεθειμένος να συμβάλλει με την πείρα του προς εκπλήρωση των παραπάνω.

Με εξαιρετική τιμή,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Η Πρόεδρος

Βασιλική Δ. Μπουκουβάλα
Κλινικός Ψυχολόγος

Η Γεν. Γραμματέας

Βασιλική Δ. Καραγιάννη
Κλινικός Ψυχολόγος